

MAGYARORSZÁG FOLYTATJA KOMPLEX
PROJEKTJÉT A CSÁDI MENEKÜLT- ÉS
ÉLELMÉZÉSI VÁLSÁG ENYHÍTÉSÉRE

Szijjártó Péter külgazdasági és külügyminiszter február 28-29-én Budapesten fogadta csádi kollégáját, Mahamat Saleh Annadifot. Magyarország a menekültek ellátásában, a mezőgazdaság talpra állításában és az egészségügy működtetésében ígért segítséget a nyugat-szaheli országnak.

A 17 milliós Csád a világ egyik legszegényebb országa, amelyet ugyanakkor egyre súlyosabb humanitárius válság sújt. A Csád-tó medencéjében tevékenykedő terrorcsoportok, a korábbi szudáni konfliktusok, illetve a helyi felkelőcsoportok támadásai következtében már 2023 áprilisa, az újabb szudáni polgárháború kitörése előtt is 600 000 külső és 400 000 belső menekült volt az országban. Részben az ukrajnai orosz katonai agressziót követő globális élelmézési válság eredményeként 2023-ra 2,1 millió ember szenvedett akut élelmézés-bizonytalanságban, miközben a teljes lakosság 42%-a élt a szegénységi küszöb alatt. Az elmúlt 11 hónapban további 635 000 menekült érkezett, akiknek ellátása megoldhatatlan feladat N'Djamena számára. Az érkezők ráadásul felerősítették a már eddig is jelen levő erőforrás-feszültségeket egy olyan időszakban, amikor a helyieknek sincs meg a betevő falatja: a határ mentén fekvő Adré városában, illetve az azt övező táborokban 2024 elejére kétszer annyi frissen érkezett menekült élt, mint helyi lakos. Az is félt, hogy hasonlóan a 2006-2009-es időszakhoz, a darfúri harcok a közös etnikai szálak miatt átgyűrűznek Csádba.

Bár Csád más száheli országokkal összehasonlítva nem számít sem nagy kibocsátó, sem tranzitországnak a migráció kapcsán, a frissen érkezett menekültek tömegei egyrészt alááshatják az ország már most is törekeny belpolitikai stabilitását. 2024. február 28-án például összezsapásokra került sor N'Djaménában, amelyben az egyik prominens ellenézi csoportosulás vezetője – aki egyben a regnáló átmeneti elnök,

Mahmut Déby unokatestvére – is életét veszítette. A kormány és az ellenzék egymást vádolta a konfliktus kirobbantásával. A nagy tömegben jelen levő külső menekültek tovább szítják az országban már most is jelen levő etnikai feszültségeket.

Másrészt reális kockázat, hogy a menekültek egy része tovább áll a környező országok fele. Líbia korábban is fontos célországa volt a Csádból elindulóknak, onnan pedig sokaknak továbbvisz az útja Európa fele. Bár az egyes hírekben felbukkanó milliós tömegekről túlzás lenne beszélni (az embercsempészek több ezer dolláros tarifáit a menekültek, illetve a befogadó közösség tagjainak zöme nem tudja megfizetni, márpedig enélkül teljesíthetetlen a hosszú és veszélyes sivatagi átkelés), így is több tízezer ember indulhat útnak észak fele.

Csádnak nincsenek forrásai a több százezer menekült ellátására, ez csak a külső szereplők bevonásával képzelhető el. Ennek keretében vállalta hazánk, hogy a Hungary Helps Programon (HH) keresztül segíti a térséget. A HH állandó irodát nyitott N'Djaménában, amely koordinálja a menekültek ellátását, a mezőgazdaság megerősítését és az egészségügyi rendszer támogatását célzó magyar szerepvállalást. A csádi expedícióban a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem (MATE) szakemberei mellett civil orvosok is részt vettek és vesznek. A projekt költségvetése összesen 500 millió forint lesz. A külügyminiszteri látogatás során a felek azt is megvizsgálták, melyek azok az egyéb gazdasági területek, ahol a két ország együttműködhet egymással. Jelenleg egy 23 fős magyar humanitárius misszió tartózkodik Csádban, amelyet részben a MATE munkatársai adnak. Az egyetem tavaly kezdte meg munkáját az országban, ahol halgazdálkodási, állattenyésztési és takarmányozási ismeretek átadásával segítik a helyieket.